

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **R. C.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 lutego 2023 r.,

wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt II

AKa 472/19,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.,

postanowił:

- 1. odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności;**
- 2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania o wznowienie postępowania;**
- 3. zwrócić skazanemu uiszczoną przez niego opłatę od wniosku o wznowienie postępowania w wysokości 150 zł.**

UZASADNIENIE

R. C. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 czerwca 2009 r., sygn. akt. III K 115/15 na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 300 stawek grzywny po 30 zł każda, za czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., które to orzeczenie zostało utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa 472/19.

Postanowieniem z dnia 15 września 2020 r., sygn. akt IV KK 217/20, Sąd Najwyższy oddalił wniesioną przez obrońcę skazanego na jego korzyść kasację jako oczywiście bezzasadną.

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt IV KO 54/22, Sąd Najwyższy oddalił również wniosek obrońcy R. C. o wznowienie postępowania, wskazując w uzasadnieniu swojej decyzji procesowej, że w realiach przedmiotowej sprawy nie ziściła się przesłanka ujęta w treści art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Za „nowe dowody”, świadczące o tym, że skazany nie popełnił przestępstwa, które miały – zdaniem obrońcy – ujawnić się po wydaniu orzeczenia, nie zostały bowiem przez Sąd Najwyższy uznane potencjalne zeznania świadków, które wykazywać miałyby, że wobec skazanego stosowano przemoc i groźby, a zatem, że został zmuszony do realizacji znamion typu czynu zabronionego oszustwa, ale w ramach stanu wyższej konieczności. Tym samym Sąd Najwyższy nie uwzględnił także wniosków o przesłuchanie wskazanych w piśmie osób oraz uzupełniającą samego skazanego. W uzasadnieniu wskazanego orzeczenia argumentował, że nie dość, że nie zostały wypełnione przesłanki wskazane w wymienionych już przepisach, to wskazywani przez wnioskodawcę świadkowie byli już przesłuchiwanymi w toku postępowania.

W dniu 3 stycznia 2023 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) do Sądu Najwyższego wpłynął osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania w opisaną wyżej sprawie w oparciu – jak to ujął jego autor – o nowe dowody, które nie były wcześniej znane orzekającym w sprawie skazanego R. C. sądom, który to wniosek został następnie doprecyzowany w pismach z dnia 6 lutego 2023 r. oraz 7 lutego 2023 r. (daty prezentat Sądu Najwyższego).

Ponadto skazany wniósł o wstrzymanie wykonywania orzeczonej wobec niego ww. wyrokami kary pozbawienia wolności oraz uchylenie prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa 472/19 oraz Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 czerwca 2019 r., sygn. akt III K 115/15 i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu pism o wznowienie postępowania R. C. wskazał, że po uprawomocnieniu się wyroku ujawniły się nowe dowody, nieznane dotychczas Sądom zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji w czasie orzekania. Jak wskazywał dalej wnioskodawca, takim nowym dowodem, który nie został przeprowadzony

przed Sądem zarówno I jak i II instancji, jest dowód w postaci opinii lekarskiej, jak można wnioskować z treści pism skazanego, dotyczącej jego stanu zdrowia i sporządzonej na potrzeby postępowania wykonawczego, która nie jest zgodna w ocenie wnioskodawcy, ze stanem faktycznym, a która stała się następnie podstawą, postanowienia wydanego w postępowaniu wykonawczym, a dotyczącego możliwości odbycia przez R. C. kary pozbawienia wolności. Co więcej, jak dalej wywodził skazany, wzruszenie decyzji Sądów w I i II instancji w jego sprawie uzasadniają różne dowody zgromadzone w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Regionalną w Szczecinie przeciwko lekarzowi sądowemu (przyp. SN - jak można wywieść z treści pism skazanego – lekarzowi, który wydał opinię w postępowaniu wykonawczym) o sygn. akt 2009-1 Ds. 71.2022. Jednocześnie wskazał także, że nowe dowody w jego sprawie stanowią dowody opisane już w ramach postępowania o wznowienie w sprawie o sygn. akt IV KO 54/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego jest oczywiście bezzasadny należało w związku z tym odmówić jego przyjęcia bez dalszego procedowania w przedmiocie rozpoznania zgłoszonego w tym postępowaniu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k. Sąd Najwyższy może odmówić – orzekając jednoosobowo – przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 (obrońca lub pełnomocnik) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Wymieniona w tej regulacji możliwość wydania przewidzianej decyzji procesowej, nie ogranicza się wyłącznie do tych wypadków, w których we wniosku o wznowienie powołane zostały okoliczności, dowody będące już wcześniej przedmiotem rozpoznawania w postępowaniu o wznowienie postępowania. Użycie w treści art. 545 § 3 k.p.k. zwrotu „w szczególności” nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe, a katalog okoliczności, w oparciu, o które możliwe jest wydanie takiego orzeczenia, ma charakter otwarty. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek ten oparty

zostanie na innych podstawach niż te, które zostały określone w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego. Stosowanie wskazanego przepisu uznać należy w związku z tym za konieczne także w tych wypadkach, w których sąd wznowieniowy w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Wydania takiego rozstrzygnięcia – a więc odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. – wymaga wniosek złożony obecnie przez skazanego R. C..

Jak już opisano w części wstępnej niniejszego postanowienia w sprawie Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej został już wcześniej złożony wniosek o wznowienia postępowania przez obrońcę z wyboru w sprawie o sygn. akt IV KO 54/22. Kwestia wskazywanych tam dowodów, na które następnie wnioskodawca po raz kolejny powołał się w analizowanej obecnie sprawie, została rozważona nie tylko w treści rzeczonego postanowienia z dnia 22 grudnia 2022 r., ale także wzmiankowana w części wstępnej niniejszej decyzji procesowej w związku z tym nie wymaga powtarzania w tym miejscu zawarta w tych orzeczeniach argumentacja, która pozostaje aktualna w odniesieniu do tej grupy przywoływanych przez wnioskodawcę dowodów.

W obecnie rozpoznawanym wniosku nowymi dowodami sygnalizowanymi przez R. C. są także fałszywa – w ocenie wnioskodawcy – opinia biegłego lekarza, która odwołując się do stanu zdrowia R. C. w konsekwencji swoich wniosków pozwoliła na osadzenie tego skazanego z dniem 29 lipca 2022 r. w Zakładzie Karnym w Poznaniu, w której to jednostce penitencjarnej w okresie sporządzania wniosków o wznowienie przebywał. Innymi zaś nowymi dowodami są dowody zgromadzone w postępowaniu prowadzonym przez „Prokuraturę Regionalną Szczecinie postępowanie o sygn. akt 2009 – 1 Ds. 71 2022 przeciwko lekarzowi sądowemu”.

Traktując wskazane dowody jako podniesienie przez skazanego przesłanki wznowieniowe z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. należy stwierdzić, że w żadnym razie za

takie „nowe dowody” nie mogą zostać – w kontekście brzmienia przywołanej regulacji – a uznane.

Opinia, na którą powołuje się skazany, a która doprowadziła do wydania decyzji procesowej o osadzaniu go w lipcu 2022 r. w Zakładzie Karnym w Poznaniu nie dotyczy kwestii związanych z rozpatrywaną przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej kwestią odpowiedzialności karnej R. C. z przypisany mu czyn, a odnosi się do zagadnień rozpoznawanych w postępowaniu wykonawczym. Brak również podstaw do przeprowadzenia postępowania o wznowienie postępowania w oparciu – jak to twierdzi skazany – dowody zgromadzone w ramach postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Regionalną w Szczecinie przeciwko lekarzowi, który wydał wskazaną wyżej opinię dotyczącą stanu zdrowia R. C.. Podobnie jak w przypadku samej opinii, z treści pism wnoszonych przez skazanego można się domyślać, że postępowanie dotyczy lekarza, który przedłożył opinię w postępowaniu wykonawczym, a zatem w żadnym razie niezwiązanym z postępowaniem w kwestii odpowiedzialności karnej za czyny przypisane przez Sąd I instancji R. C.. Na marginesie zaś czynionych uwag należy wskazać, że wnioskodawca w żaden sposób nie dookreślił które to konkretnie dowody zgromadzone w tym postępowaniu miałyby stanowić dowody nowe w myśl przepisów art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazując wszystkie zebrane w sprawie dowody.

Reasumując, w obecnym stanie sprawy brak podstaw do wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu i prowadzenia dalszego postępowania o wznowienie postępowania, gdyż żadna z przesłanek umożliwiających takie wznowienie dotychczas się nie zmaterializowała. W tym miejscu należy jednocześnie zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi lub radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą.

Wszystkie te okoliczności, oceniane w kontekście art. 545 § 3 k.p.k., przesądzają o oczywistej bezzasadności złożonego wniosku o wznowienie postępowania, ponieważ z jednej strony wskazują na dowody ocenione już w postępowaniu Sądu Najwyższego prowadzonym pod sygn. IV KO 54/22, zaś z

drugiej strony odwołują się do zdarzeń mających wprowadzić miejsce po prawomocnym zakończeniu postępowania merytorycznego w sprawie, lecz w żaden sposób tego postępowania nie dotyczących, jako związanych w prowadzonym następnie postępowaniem wykonawczym (opinia lekarza sądowego oraz powiązane z nią postępowanie przygotowawcze prowadzone w Prokuraturze Rejonowej w Szczecinie).

Kierując się powołanymi wyżej względami orzeczono jak w pkt. 1 części dyspozytywnej postanowienia.

Z uwagi na odbywanie przez R. C. kary pozbawienia wolności i wynikający z tego brak możliwości zarobkowych zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów postępowania wznowieniowego, a jednocześnie zwrócono mu uiszczone opłatę w kwocie 150 zł, do której uiszczenia został przedwcześnie wezwany zarządzeniem Przewodniczącego IV Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2023 r.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił jak w pkt 2 i 3.